

EUR-Alert! ¹ 2013/4

Inhoud

Overzicht van rechtspraak geselecteerd uit het Publicatieblad van de EU van maart en april 2013

Burgerlijk en Gerechtelijk Recht
Handelsrecht, Financieel en Economisch Recht
Sociaal recht
Fiscaal recht

Overzicht van rechtspraak geselecteerd uit het PB van maart en april

2013²

Burgerlijk en Gerechtelijk Recht

Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU)

- **Artikel 267 VWEU** moet aldus worden uitgelegd dat de hoogste rechterlijke instantie ook dan verplicht is om ambtshalve een prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie van de EU te stellen, wanneer de zaak na de vernietiging van zijn

¹ Het opzet van *EUR-Alert!* en deze publicatie kwamen tot stand dankzij de medewerking van magistraten en referendarissen bij het Hof van Cassatie en van de Belgische leden van het Europees Justitieel Netwerk in burgerlijke en handelszaken (EJN - <http://ec.europa.eu/civiljustice>).

EUR-Alert! is opgesteld op basis van de selectie van EU wetgeving en rechtspraak voor de Larcier Wetboeken. Magistraten die *EUR-Alert!* niet ontvangen per email, kunnen inschrijven op het adres euralert@gmail.com. De *EUR-Alert!*-themanummers zijn te raadplegen op <http://www.euralert.be>.

Copyright © 2012 *EUR-Alert!*-redactie – Verdere verspreiding voor niet commercieel gebruik toegestaan mits bronvermelding. Alle rechten overigens voorbehouden. De leden van het redactiecomité zijn Amaryllis Bossuyt, Ilse Couwenberg, Beatrijs Deconinck en Ivan Verougstraete.

² Selectie gemaakt door Amaryllis Bossuyt.

Voor een uitgebreider overzicht op trefwoorden van de rechtspraak van het Hof van Justitie van de EU (arresten en conclusies) en van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, zie <http://europeancourts.blogspot.nl/>

eerste beslissing en terugverwijzing door de constitutionele rechter van de betrokken lidstaat aan hem wordt voorgelegd en hij op grond van een nationaal voorschrift verplicht is om bij zijn beslissing de rechtsopvatting te volgen van die constitutionele rechter.

(HvJ 15 januari 2013, Križan, C-416/10)

Verordening 1206/2001 van 28 mei 2001 betreffende de samenwerking tussen de gerechten van de lidstaten op het gebied van bewijsverkrijging in burgerlijke en handelszaken

- De artikelen 1, lid 1, sub b, en 17 van verordening 1206/2001 moeten aldus worden uitgelegd dat het gerecht van een lidstaat dat verlangt dat de handeling tot het verkrijgen van bewijs waarmee een deskundige is belast, wordt verricht op het grondgebied van een andere lidstaat, niet noodzakelijkerwijs gehouden is de in die bepalingen neergelegde methode voor bewijsverkrijging toe te passen om die handeling te mogen gelasten.

(HvJ 21 februari 2013, ProRail, C-332/11)

Verordening 44/2001 van 22 december 2000 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken

- Artikel 23 van verordening 44/2001 moet aldus worden uitgelegd dat een forumkeuzebeding dat in de overeenkomst tussen de fabrikant van een zaak en de verkrijger ervan is opgenomen, niet kan worden tegengeworpen aan een derde die de zaak na een reeks opeenvolgende overeenkomsten tot eigendomsoverdracht tussen in verschillende lidstaten gevestigde partijen heeft verkregen en de fabrikant in rechte tot vergoeding van schade wil aanspreken, tenzij wordt aangetoond dat deze derde daadwerkelijk met het beding heeft ingestemd conform de in dat artikel geformuleerde voorwaarden.

(HvJ 7 februari 2013, Refcomp, C-543/10)

Strafrecht

Handvest van de grondrechten van de Europese Unie

- 1. Het in **artikel 50** van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie neergelegde *ne-bis-in-idem* beginsel staat niet eraan in de weg dat een lidstaat voor dezelfde feiten, te weten niet-nakoming van aangifteverplichtingen op het gebied van de btw, achtereenvolgens een fiscale sanctie en een strafrechtelijke sanctie oplegt voor zover — hetgeen ter beoordeling van de nationale rechter staat — de eerste sanctie geen strafrechtelijke sanctie is.

2. Het Unierecht regelt niet de verhouding tussen het EVRM en de rechtsordes van de lidstaten en bepaalt evenmin welke gevolgen de nationale rechter moet verbinden aan een conflict tussen de door dat verdrag gewaarborgde rechten en een regel van nationaal recht.

Het Unierecht staat in de weg aan een rechterlijke praktijk die aan de verplichting voor de nationale rechter om een bepaling die in strijd is met een door het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie gewaarborgd grondrecht buiten toepassing te laten, de voorwaarde verbindt dat deze strijdigheid duidelijk uit de bewoordingen van het Handvest of de daarop betrekking hebbende rechtspraak blijkt, aangezien deze praktijk de nationale rechter de macht ontzegt om, in voorkomend geval in samenwerking met het Hof, volledig te beoordelen of die bepaling verenigbaar is met het Handvest.

(HvJ 26 februari 2013, Åklagaren, C-617/10)

- **Artikel 53** van het Handvest van de grondrechten van de EU moet aldus worden uitgelegd dat een lidstaat de overlevering van een bij verstek veroordeelde niet afhankelijk mag stellen van de voorwaarde dat de veroordeling in de uitvaardigende lidstaat kan worden herzien om te voorkomen dat inbreuk wordt gemaakt op het recht op een eerlijk proces en de rechten van de verdediging, welke in zijn grondwet zijn gewaarborgd.

(HvJ 26 februari 2013, Melloni, C-399/11)

Verordening 562/2006 van 15 maart 2006 tot vaststelling van een communautaire code betreffende de overschrijding van de grenzen door personen (Schengengrenscodes)

- Op grond van artikel 13, lid 3, van verordening 562/2006 dienen de lidstaten enkel voor besluiten waarbij toegang tot hun grondgebied wordt geweigerd ervoor te zorgen dat beroep kan worden ingesteld.

(HvJ 17 januari 2013, Zakaria, C-23/1)

Kaderbesluit 2002/584/JBZ van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten

- Kaderbesluit 2002/584/JBZ, zoals gewijzigd bij kaderbesluit 2009/299/JBZ, moet aldus worden uitgelegd dat de uitvoerende rechterlijke autoriteit niet mag weigeren een Europees aanhoudingsbevel dat met het oog op strafvervolging is uitgevaardigd, ten uitvoer te leggen op grond dat de gezochte persoon in de uitvaardigende lidstaat niet is gehoord alvorens dat bevel is uitgevaardigd.

(HvJ 29 januari 2013, Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Constanța, C-396/11)

- 1. Artikel 4 bis, lid 1, van kaderbesluit 2002/584/JBZ, zoals gewijzigd bij kaderbesluit 2009/299/JBZ, moet aldus worden uitgelegd dat het zich ertegen verzet dat de uitvoerende rechterlijke autoriteit in de in die bepaling omschreven gevallen de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel voor de uitvoering van een straf afhankelijk stelt van de voorwaarde dat de veroordeling bij verstek in de uitvaardigende lidstaat kan worden herzien.

2. Artikel 4 bis, lid 1, van kaderbesluit 2002/584, zoals gewijzigd bij kaderbesluit 2009/299, is verenigbaar met de eisen die voortvloeien uit de artikelen 47 en 48, lid 2, van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie.

(HvJ 26 februari 2013, Melloni, C-399/11)

Handelsrecht, Financieel en Economisch Recht

Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU)

- 1. Een reglement voor het verkrijgen van opleidingpunten, dat door een beroepsorde zoals de orde van beëdigde boekhouders is vastgesteld, dient te worden aangemerkt als een besluit van een ondernemersvereniging in de zin van **artikel 101, lid 1**, VWEU.

De omstandigheid dat een beroepsorde wettelijk verplicht is om een stelsel van verplichte permanente educatie voor beëdigde boekhouders in te stellen, onttrekt de door deze beroepsorde vastgestelde regels niet aan de werkingssfeer van artikel 101 VWEU, voor zover deze regels uitsluitend aan deze beroepsorde kunnen worden toegerekend.

De omstandigheid dat deze regels geen rechtstreekse invloed hebben op de economische activiteit van de leden van die beroepsorde, doet niet af aan de

toepassing van artikel 101 VWEU, aangezien de inbreuk die deze beroepsorde wordt verweten, betrekking heeft op een markt waarop deze beroepsorde zelf een economische activiteit uitoefent.

2. Een door een beroepsorde vastgesteld reglement dat een stelsel van verplichte permanente educatie van beëdigde boekhouders instelt teneinde de kwaliteit van de dienstverlening van laatstgenoemden te waarborgen, zoals het reglement voor het verkrijgen van opleidingpunten, vormt een bij artikel 101 VWEU verboden beperking van de mededinging, voor zover dit reglement de mededinging op een aanzienlijk deel van de relevante markt uitschakelt in het voordeel van deze beroepsorde en op het andere deel van deze markt discriminatoire voorwaarden oplegt ten nadele van de concurrenten van genoemde beroepsorde. Het staat aan de nationale rechter om dit na te gaan.

(HvJ 28 februari 2013, Ordem dos Técnicos Oficiais de Contas, C-1/12)

- 1. Artikel 101 VWEU moet aldus worden uitgelegd dat de omstandigheid dat een onderneming die wordt benadeeld door een kartelovereenkomst die tot doel heeft de mededinging te beperken, op het tijdstip van de sluiting van die kartelovereenkomst illegaal actief zou zijn geweest op de betrokken markt, irrelevant is voor de vraag of die kartelovereenkomst een inbreuk op deze bepaling vormt.

2. Artikel 101, lid 1, VWEU moet aldus worden uitgelegd dat voor de vaststelling dat er sprake is van een mededingingsbeperkende overeenkomst, een persoonlijke handelwijze van de statutaire vertegenwoordiger van een onderneming of diens persoonlijke toestemming in de vorm van een mandaat voor de handelwijze van een werknemer die aan een mededingingsbeperkende bijeenkomst heeft deelgenomen, niet moet worden bewezen.

3. **Artikel 101, lid 3**, VWEU moet aldus worden uitgelegd dat het slechts van toepassing is op een krachtens artikel 101, lid 1, VWEU verboden overeenkomst wanneer de onderneming die zich op deze bepaling beroept, het bewijs heeft geleverd dat is voldaan aan de in deze bepaling gestelde vier cumulatieve voorwaarden.

(HvJ 7 februari 2013, Protimonopolný úrad Slovenskej republiky, C-68/12)

- 1. Het enige verweer dat een lidstaat kan aanvoeren tegen een door de Commissie krachtens **artikel 108, lid 2**, VWEU ingesteld beroep wegens niet-nakoming, de volstreekte onmogelijkheid is om de beschikking van deze instelling waarbij de terugvordering van de betrokken steun wordt gelast, naar behoren uit te voeren.

Aan de voorwaarde dat er sprake is van volstreekte onmogelijkheid, is niet voldaan wanneer de verwerende lidstaat zich alleen beroept op juridische, politieke of praktische moeilijkheden waarmee hij te kampen had om de betrokken beschikking uit te voeren, zonder tegen de betrokken ondernemingen tot werkelijke actie over te gaan om de steun terug te krijgen en zonder de Commissie alternatieven voor de uitvoering van die beschikking voor te stellen waardoor deze moeilijkheden hadden kunnen worden overwonnen, en dat vermeende interne moeilijkheden bij de uitvoering van de beschikking van de Commissie niet kunnen rechtvaardigen dat die lidstaat de krachtens het Unierecht op hem rustende verplichtingen niet nakomt.

2. Wanneer de onderneming die de onrechtmatige steun heeft ontvangen, in staat van faillissement verkeert en een nieuwe onderneming is opgericht om de activiteiten van de failliete onderneming voort te zetten, kan de omstandigheid dat die activiteiten worden voortgezet zonder dat de betrokken steun volledig is terugbetaald, de verstoring van de mededinging als gevolg van het concurrentievoordeel dat die onderneming op de markt ten opzichte van haar concurrenten heeft genoten, doen voortduren. Een dergelijke nieuw opgerichte onderneming kan dus, indien dat voordeel ook voor haar blijft bestaan, gehouden zijn de betrokken steun terug te betalen. Dit is met name het geval indien blijkt dat deze onderneming het concurrentievoordeel dat aan deze steun is verbonden,

feitelijk blijft genieten, in het bijzonder wanneer zij activa van de onderneming in liquidatie koopt zonder een marktconforme prijs te betalen of wanneer door de oprichting van een dergelijke onderneming de verplichting tot terugbetaling van deze steun wordt omzeild. Dat geldt in het bijzonder wanneer met de betaling van een marktconforme prijs het door de onrechtmatige steun ontstane concurrentievoordeel niet zou worden weggenomen.
(HvJ 24 januari 2013, Europese Commissie/Spanje, C-529/09)

Richtlijn 2001/29/EG van 22 mei 2001 betreffende de harmonisatie van bepaalde aspecten van het auteursrecht en de naburige rechten in de informatiemaatschappij

- 1. Het begrip „mededeling aan het publiek” in de zin van artikel 3, lid 1, van richtlijn 2001/29/EG moet aldus worden uitgelegd dat het betrekking heeft op een wederdoorgifte van de werken die zijn opgenomen in een via zendmasten uitgezonden televisie-uitzending
 - door een andere organisatie dan de oorspronkelijke omroeporganisatie,
 - door middel van een internetstream die ter beschikking wordt gesteld van de abonnees van deze organisatie, die deze wederdoorgifte kunnen ontvangen door op de server van deze organisatie in te loggen,
 - hoewel deze abonnees zich in het ontvangstgebied van deze via zendmasten uitgezonden televisie-uitzending bevinden en gerechtigd zijn om deze uitzending op een televisieontvanger te ontvangen.
 - 2. Voor het antwoord op de eerste vraag is het niet van belang dat een wederdoorgifte door reclame wordt gefinancierd en dus een winsttoegmerk heeft.
 - 3. Voor het antwoord op de eerste vraag is het niet van belang dat een wederdoorgifte gebeurt door een organisatie die rechtstreeks concurreert met de oorspronkelijke omroeporganisatie.
- (HvJ 7 maart 2013, ITV Broadcasting Limited, C-607/11)

Verordening 207/2009 van 26 februari 2009 inzake het Gemeenschapsmerk

- Artikel 9, lid 1, van verordening 207/2009 moet aldus worden uitgelegd dat het uitsluitende recht van de houder van een gemeenschapsmerk om iedere derde het gebruik in het economische verkeer te verbieden van tekens die gelijk zijn aan of overeenstemmen met zijn merk, zich uitstrekt tot de derde die houder is van een jonger gemeenschapsmerk, zonder dat dit laatstgenoemde merk eerst nietig hoeft te worden verklaard.
- (HvJ 21 februari 2013, Fédération Cynologique Internationale, C-561/11)

Wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst (artikel 138bis) en wet betreffende de controle der verzekeringsondernemingen (artikel 21 octies, lid 2)

- De artikelen 29 en 39, leden 2 en 3, van richtlijn 92/49/EEG van 18 juni 1992 tot coördinatie van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen betreffende het directe verzekeringsbedrijf, met uitzondering van de levensverzekeringsbranche, en houdende wijziging van de richtlijnen 73/239/EEG en 88/357/EEG (derde richtlijn schadeverzekering) en artikel 8, lid 3, van de Eerste richtlijn (73/239/EEG) van de Raad van 24 juli 1973 tot coördinatie van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen betreffende de toegang tot het directe verzekeringsbedrijf, met uitzondering van de levensverzekeringsbranche, en de uitoefening daarvan, zoals gewijzigd bij richtlijn 92/49, moeten aldus worden uitgelegd dat zij zich niet verzetten tegen een regeling van een lidstaat (nvdr: zoals de Belgische) die, in het kader van andere dan beroepsgebonden ziektekostenverzekeringsovereenkomsten, bepalingen vaststelt krachtens welke

de premie, de vrijstelling en de prestatie op de jaarlijkse premievervaldag enkel mogen worden aangepast:

- op grond van het indexcijfer der consumptieprijzen;
- op grond van een zogeheten „medisch“ indexcijfer, indien en voor zover de evolutie van dat indexcijfer het indexcijfer der consumptieprijzen overstijgt;
- na toestemming van een overheidsinstantie die toeziet op de activiteiten van de verzekeringsondernemingen en die door de betrokken verzekeringsonderneming daarom wordt verzocht, indien deze instantie vaststelt dat de toepassing van het tarief van deze onderneming, ondanks de op grond van die twee soorten indexcijfers berekende tariefaanpassingen, verlieslatend is of dreigt te worden.

De artikelen 49 VWEU en 56 VWEU moeten aldus worden uitgelegd dat zij zich niet verzetten tegen een dergelijke regeling, voor zover er geen minder ingrijpende maatregel bestaat waarmee onder dezelfde voorwaarden het doel van bescherming van de consument tegen aanzienlijke en onverwachte verhogingen van de verzekeringspremies kan worden verwezenlijkt. Het staat aan de verwijzende rechter om dit na te gaan.

(HvJ 7 maart 2013, DKV Belgium/Belgische vereniging voor consumentenbescherming Test-Aankoop VZW, C-577/11)

Richtlijn 93/13/EEG van 5 april 1993 betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten

- 1. De artikelen 6, lid 1, en 7, lid 1, van richtlijn 93/13/EEG van 5 april 1993 betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten moeten aldus worden uitgelegd dat de nationale rechter die ambtshalve heeft vastgesteld dat een beding van een overeenkomst oneerlijk is, hieruit de consequenties mag trekken zonder te moeten wachten tot de consument die van zijn rechten in kennis is gesteld, opmerkingen indient waarmee hij om nietigverklaring van dit beding verzoekt. Het beginsel van hoor en wederhoor verplicht evenwel in de regel de nationale rechter die ambtshalve heeft vastgesteld dat een beding van een overeenkomst oneerlijk is, om de procespartijen daarvan te informeren en hun de mogelijkheid te bieden hierover op tegenspraak hun standpunt kenbaar te maken overeenkomstig de naar nationaal recht geldende procesregels.

2. Om te beoordelen of het contractuele beding dat de grondslag vormt voor de bij hem aanhangig gemaakte vordering, mogelijk oneerlijk is, dient de nationale rechter rekening te houden met alle andere bedingen van de overeenkomst.

(HvJ 21 februari 2013, Banif Plus Bank, C-472/11)

Richtlijn 2005/29/EG oneerlijke handelspraktijken van 11 mei 2005

- Richtlijn 2005/29/EG moet aldus worden uitgelegd dat zij eraan in de weg staat dat een nationale rechterlijke instantie de staking beveelt van een handelspraktijk die niet onder bijlage I bij de richtlijn valt, op de enkele grond dat die handelspraktijk niet vooraf door het bevoegde bestuur is goedgekeurd, zonder evenwel zelf aan de hand van de criteria van de artikelen 5 tot en met 9 van die richtlijn te beoordelen of de betrokken praktijk oneerlijk is.

(HvJ 17 januari 2013, Köck, C-206/11)

Verordening 261/2004 van 11 februari 2004 tot vaststelling van gemeenschappelijke regels inzake compensatie en bijstand aan luchtreizigers bij instapweigering en annulering of langdurige vertraging van vluchten

- 1. Artikel 5 van verordening 261/2004, moet aldus worden uitgelegd dat omstandigheden zoals de sluiting van een deel van het Europese luchtruim ten gevolge van de uitbarsting van de Eyjafjallajökull-vulkaan „buitengewone

omstandigheden” vormen in de zin van deze verordening, die de luchtvaartmaatschappijen niet vrijstellen van de hun bij de artikelen 5, lid 1, sub b, en 9, van verordening nr. 261/2004 opgelegde verplichting tot verzorging.

2. De artikelen 5, lid 1, sub b, en 9, van verordening 261/2004 moeten aldus worden uitgelegd dat, in geval van annulering van een vlucht wegens „buitengewone omstandigheden” die lang aanhouden de in deze bepalingen neergelegde verplichting tot verzorging van de luchtreizigers moet worden nagekomen, zonder dat wordt afgedaan aan de geldigheid van genoemde bepalingen.

Evenwel kan de luchtreiziger, als compensatie voor de niet-nakoming door de luchtvaartmaatschappij van de ingevolge de artikelen 5, lid 1, sub b, en 9, van verordening nr. 261/2004 op haar rustende verplichting tot verzorging, enkel de terugbetaling verkrijgen van de bedragen die, gelet op de bijzondere omstandigheden van het geval, noodzakelijk, passend en redelijk bleken teneinde het verzuim van de luchtvaartmaatschappij om de verzorging van de luchtreiziger voor haar rekening te nemen, goed te maken. Het staat aan de nationale rechter om dit te beoordelen.

(HvJ 31 januari 2013, McDonagh, C-12/11)

- Artikel 7 van verordening 261/2004 moet aldus worden uitgelegd dat op basis van dit artikel compensatie is verschuldigd aan de passagier van een vlucht met rechtstreekse aansluitingen die bij vertrek een vertraging heeft opgelopen die de in artikel 6 van die verordening neergelegde drempels niet overschrijdt, maar zijn eindbestemming heeft bereikt met een vertraging van drie uur of meer ten opzichte van de geplande aankomsttijd, aangezien deze compensatie niet afhankelijk is van het bestaan van een vertraging bij het vertrek en dus evenmin van de vraag of de voorwaarden van voornoemd artikel 6 van die verordening vervuld zijn.

(HvJ 26 februari 2013, Air France, C-11/11)

Sociaal recht

KB 21 december 1967 tot vaststelling van het algemeen reglement betreffende het rust- en overlevingspensioen voor werknemers (Artikel 52)

- Artikel 46 bis van verordening 1408/71 van 14 juni 1971 betreffende de toepassing van de socialezekerheidsregelingen op werknemers en zelfstandigen, alsmede op hun gezinsleden, die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen, moet aldus worden uitgelegd dat het zich niet verzet tegen de toepassing van een regeling van een lidstaat (nvdr: zoals België) waarvan een bepaling erin voorziet dat een in deze lidstaat uitgekeerd overlevingspensioen wordt verminderd na de verhoging van een krachtens de wetgeving van een andere lidstaat ontvangen ouderdompensioen, mits met name de bij lid 3, sub d, van bedoeld artikel 46 bis gestelde voorwaarden in acht worden genomen.

Artikel 45 VWEU moet aldus worden uitgelegd dat het zich evenmin verzet tegen de toepassing van een dergelijke nationale regeling voor zover deze regeling voor de belanghebbende niet leidt tot een nadeliger situatie dan die waarin een persoon wiens situatie geen enkel grensoverschrijdend element vertoont, zich bevindt en, mocht worden vastgesteld dat van een dergelijk nadeel sprake is, of die regeling wordt gerechtvaardigd door objectieve overwegingen en evenredig is aan het door het nationale recht rechtmatig nagestreefde doel, waarbij het aan de verwijzende rechterlijke instantie staat om na te gaan of dit het geval is.

(HvJ 7 maart 2013, Aldegonza van den Booren/Rijksdienst voor Pensioenen, C-127/11)

Samengeordende wetten van 19 december 1939 betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders (artikel 56 bis)

- Artikel 72 en de artikelen 78, lid 2, sub b, en 79, lid 1, tweede alinea, sub a, van verordening 1408/71 van 14 juni 1971 moeten aldus worden uitgelegd dat wanneer een nationale regeling van een lidstaat (nvdr: zoals België) bepaalt dat zowel de overleden ouder als de overlevende ouder, indien zij de hoedanigheid van werknemer hebben, aan de grondslag kan liggen van een recht op bijslagen voor wezen, die bepalingen vereisen dat de door de overlevende ouder in een andere lidstaat vervulde tijdvakken van verzekering en arbeid in aanmerking worden genomen voor de samentelling van de tijdvakken die nodig zijn om in de eerstbedoelde lidstaat een recht op bijslagen te verkrijgen. Het is in dat verband irrelevant dat de overlevende ouder zich niet kan beroepen op een tijdvak van verzekering of arbeid in die lidstaat tijdens het door die nationale regeling vastgestelde referentietijdvak voor de verkrijging van dat recht.
(HvJ 21 februari 2013, Patricia Dumont de Chassart/Rijksdienst voor Kinderbijslag voor Werknemers (RKW), C-619/11)

Richtl. 2006/54/EG van 5 juli 2006 betreffende de toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van mannen en vrouwen in arbeid en beroep

- Artikel 141 EG en richtlijn 75/117/EEG van 10 februari 1975 betreffende het nader tot elkaar brengen van de wetgevingen der lidstaten inzake de toepassing van het beginsel van gelijke beloning voor mannelijke en vrouwelijke werknemers, moeten aldus worden uitgelegd

- werknemers gelijke arbeid of arbeid waaraan gelijke waarde wordt toegekend, verrichten indien zij, gelet op een reeks van factoren zoals de aard van het werk, de opleidingsvereisten en de arbeidsomstandigheden, kunnen worden geacht zich in een vergelijkbare situatie te bevinden, hetgeen ter beoordeling van de nationale rechter staat;
- in geval van een indirecte loondiscriminatie de werkgever een objectieve rechtvaardiging moet geven aangaande het geconstateerde verschil in beloning tussen de werknemers die zich gediscrimineerd achten en de referentiepersonen;
- de rechtvaardiging door de werkgever van het verschil in beloning dat op discriminatie op grond van geslacht lijkt te wijzen, betrekking moet hebben op de referentiepersonen op wie de nationale rechterlijke instantie zich heeft gebaseerd om bedoeld verschil vast te stellen, vanwege het feit dat de situatie van die personen wordt gekenmerkt door aannemelijke statistische gegevens die betrekking hebben op een voldoende groot aantal personen, waarin geen zuiver toevallige of conjuncturele verschijnselen tot uitdrukking komen, en die in het algemeen significant lijken;
- het belang van goede arbeidsverhoudingen door de nationale rechter in aanmerking kan worden genomen als een van de factoren op basis waarvan hij kan nagaan of de verschillen in beloning tussen twee groepen werknemers het gevolg zijn van objectieve factoren die niets van doen hebben met discriminatie op grond van geslacht en in overeenstemming zijn met het evenredigheidsbeginsel.

(HvJ 28 februari 2013, Margaret Kenny, C-427/11)

Fiscaal recht

Wetboek diverse rechten en taksen (artikelen 173 en 175)

- Artikel 50 van richtlijn 2002/83/EG van 5 november 2002 betreffende levensverzekering moet aldus worden uitgelegd dat het zich niet ertegen verzet dat een lidstaat (nvdr: zoals in casu België) een indirecte taks heft op

levensverzekeringspremies die zijn betaald door verzekeringnemers die natuurlijke personen zijn en hun gewone verblijfplaats in deze lidstaat hebben, wanneer de betrokken verzekeringsovereenkomsten zijn afgesloten in een andere lidstaat waarin deze verzekeringnemers op de datum van het afsluiten van de overeenkomst hun gewone verblijfplaats hadden.

(HvJ 21 februari 2013, RVS Levensverzekeringen NV/Belgische Staat, C-243/11)

Richtlijn 2006/112/EG van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van btw

- 1. De artikelen 63 en 65 van richtlijn 2006/112/EG moeten aldus worden uitgelegd dat zij zich in omstandigheden als die van het hoofdgeding, waarin met het oog op de oprichting van gebouwen opstalrechten worden toegekend aan een onderneming die in ruil voor die rechten bepaalde onroerende goederen optrekt en zich ertoe verbindt om die goederen sleutelklaar op te leveren aan degenen die deze opstalrechten hebben verleend, niet ertegen verzetten dat de btw over die bouwdiensten verschuldigd wordt vanaf het tijdstip waarop de opstalrechten worden gevestigd, met andere woorden vóór die diensten worden verricht, indien op het tijdstip waarop die rechten worden gevestigd alle relevante bestanddelen van deze toekomstige dienstverrichtingen reeds bekend zijn en dus in het bijzonder de diensten in kwestie nauwkeurig zijn omschreven, en de waarde van die rechten kan worden uitgedrukt in geld, waarbij het aan de verwijzende rechter staat om na te gaan of dat het geval is.

2. De artikelen 63, 65 en 73 van richtlijn 2006/112 hebben rechtstreekse werking. (HvJ 19 december 2012, „Obzhalvane i upravlenie na izpalnenieto“, C-549/11)

- 1. Artikel 132, lid 1, sub m, van richtlijn 2006/112/EG moet aldus worden uitgelegd dat sportactiviteiten die noch in georganiseerd verband, noch op regelmatige basis worden beoefend en die niet tot doel hebben aan sportcompetities deel te nemen, als de beoefening van sport in de zin van deze bepaling kunnen worden aangemerkt.

2. Artikel 132, lid 1, sub m, van richtlijn 2006/112 moet aldus worden uitgelegd dat de toegang tot een aquapark waarvan de installaties door de bezoekers niet alleen kunnen worden gebruikt voor de beoefening van sportactiviteiten, maar ook voor andere soorten van recreatie of ontspanning, een dienst kan zijn die nauw samenhangt met de beoefening van sport. Het staat aan de verwijzende rechter om aan de hand van de door het Hof van Justitie van de EU in het onderhavige arrest verstrekte uitleggingsgegevens en rekening houdend met de bijzondere omstandigheden van het hoofdgeding te bepalen of dit in deze zaak het geval is.

(HvJ 21 februari 2013, Město Žamberk, C-18/12)

- 1. De dienst bestaande in de verzekering van het geleasede goed en de dienst bestaande in de leasing zelf moeten voor de toepassing van de btw in beginsel worden beschouwd als onderscheiden en zelfstandige diensten. Het is de taak van de verwijzende rechter om, rekening houdend met de bijzondere omstandigheden van het hoofdgeding, uit te maken of de betrokken handelingen in die mate onderling verbonden zijn dat zij moeten worden beschouwd als één enkele prestatie dan wel als zelfstandige prestaties.

2. Wanneer de leasinggever het geleasede goed zelf verzekert en de kosten van de verzekering ongewijzigd aan de leasingnemer doorberekent, vormt een dergelijke handeling, in omstandigheden als die van het hoofdgeding, een handeling ter zake van verzekering in de zin van artikel 135, lid 1, sub a, van richtlijn 2006/112/EG.

(HvJ 17 januari 2013, BGŽ Leasing, C-224/11)

- Artikel 135, lid 1, sub k, juncto artikel 12, leden 1 en 3, van richtlijn 2006/112/EG, moet aldus worden uitgelegd dat de levering van een onbebouwd terrein na de sloop van het op dat terrein staande gebouw, niet onder de in eerstgenoemde bepaling voorziene vrijstelling van de btw valt, zelfs indien er op de datum van die levering nog geen voorzieningen zijn getroffen voor dit terrein, anders dan bovenvermelde sloop, wanneer uit een globale beoordeling van de omstandigheden waarmee de in het hoofdgeding aan de orde zijnde handeling gepaard ging en die heersten op de datum van de levering — met inbegrip van de intentie van partijen, mits deze wordt ondersteund door objectieve gegevens — blijkt dat op die datum het betrokken terrein daadwerkelijk bestemd was om te worden bebouwd, hetgeen ter beoordeling van de verwijzende rechter staat. (HvJ 17 januari 2013, Woningstichting Maasdriel, C-543/11)

- 1. Het Unierecht moet aldus worden uitgelegd dat de artikelen 167 en 168, sub a, van richtlijn 2006/112, het beginsel van fiscale neutraliteit, het rechtszekerheidsbeginsel en het beginsel van gelijke behandeling niet eraan in de weg staan dat de ontvanger van een factuur het recht op aftrek van voorbelasting wordt ontzegd op grond dat niet daadwerkelijk een belastbare handeling is verricht, ook al is de door de opsteller van deze factuur aangegeven btw niet herzien in de aan hem gerichte wijzigingsaanslag. Indien de als grondslag voor het recht op aftrek aangevoerde handeling evenwel wordt geacht niet daadwerkelijk te zijn verricht omdat de opsteller van de factuur fraude heeft gepleegd of onregelmatigheden heeft begaan, of omdat in een stadium dat aan deze handeling voorafgaat fraude is gepleegd of onregelmatigheden zijn begaan, moet aan de hand van objectieve gegevens en zonder dat van de ontvanger van de factuur wordt geëist dat hij controles verricht waartoe hij niet verplicht is, worden vastgesteld dat deze ontvanger wist of had moeten weten dat deze handeling deel uitmaakte van fraude op het gebied van de btw. Het staat aan de verwijzende rechter om dit na te gaan.

2. Artikel 203 van richtlijn 2006/112/EG moet aldus worden uitgelegd dat:

— de op een factuur vermelde btw verschuldigd is door de persoon die deze belasting op de factuur heeft vermeld, ongeacht of daadwerkelijk een belastbare handeling is verricht;

— uit het feit alleen dat de belastingdienst in een tot de opsteller van deze factuur gerichte navorderingsaanslag de door deze opsteller aangegeven btw niet heeft gecorrigeerd, niet kan worden afgeleid dat deze dienst heeft erkend dat voor deze factuur daadwerkelijk een belastbare handeling is verricht.

(arresten van het HvJ van 31 januari 2013, Stroy trans EOOD, C-642/11 en LVK, C-643/11)

Verordening 2454/93/EG van 2 juli 1993 – Uitvoering van Communautair douanewetboek

- Artikel 561, lid 2, van de verordening 2454/93, zoals gewijzigd bij verordening 993/2001, moet aldus worden uitgelegd dat de in die bepaling voorziene volledige vrijstelling van invoerrechten voor een vervoermiddel dat wordt gebruikt voor particuliere doeleinden door een op het douanegebied van de EU gevestigde persoon, enkel kan worden verleend wanneer dat particuliere gebruik is vastgelegd in een arbeidsovereenkomst tussen die persoon en de buiten dat gebied gevestigde eigenaar van het voertuig.

(HvJ 7 maart 2013, Fekete, C-182/12)